

štirski Slovenci, meje pa se menjajo v srenji, v okraju, okrogu in tudi v deželi, saj je štirsko dežela sama izvirek svojega imena že davno pustila na spodnjo-avstrijskem, kder stoji mesto štirsko in teče reka štirsko. Sicer pa se nočemo ločiti s silo, ampak postavno in s pogojevanjem in upamo nove mejaše od skupne avstrijske delegacije.

Zato povejte sami, ali hoče naša stranka kaj krivega ali nespametnega ali nesvobodnega, zahtevajoča enotno zvezano Avstrijo, enako pravico za vse dežele in narode, pa tudi za nas Slovence edini pogoj, da se ohranimo, da se ločimo od nemških uradnih, sodnih in šol. Le tako po med-sobni pravici in ravnopravnih pogodbah se morejo vsi narodi sprijazniti, če se nobenemu krivica ne godi. Prijaznost narodov pa je mir Avstrije in Evrope, tako bode treba manje vojakov, tako bodo manjše dače in več samostalnosti, več svobode.

Izvolite, ali želite stopiti k naši slovenski in federalistični stranki, ali k nasprotnikom, vladeželnim Nemcem in nemškutarjem.

Slovenci! še ste Slovenci?
Slovenci! Vaš glas odloči, kateri stranki date glas?

Slovenci!

Pod tem napisom je prinesla „Jadranska Zarja“ ta-le prav zanimiv članek: „Čehom je vržena rokavica; s silno, v nebovpijočo pristranostjo česki deželni zbor ni razpuščen, ko so vsi drugi, ker se je bilo bati, da bi dobili Čehi pri novih volitvah večino. Čehom se je dala odpovednica, pa z njimi — tudi nam. Kaj pa so bili vsi politični boji v Avstriji? Njih bitje je to, da so skušali Slovani, tako dolgo tlačeni, emancipirati se in zavzeti sebi pristojno mesto v državnem svetu. — Toraj slovanski narodi v Avstriji le skupno zmagajo, ali pa — skupno padejo. Če se gre čez Čeha na dnevni red, gre se tudi čez nas, brez njih si k večjemu kaj nestalnega izposimo, pa nič stalnega ne priborimo. Čehom je treba priti do živega, si mislijo ustavoverci, in — vničena je slovanska opozicija.

O nikar ne upajmo od Nemcev pravičnosti! — S čim in kdaj so jo že pokazali? Nasprotno, ali si nismo morali priboriti vsako najmanjšo koncesijo s trdim bojem? Da, ako bi prav zdaj dali Poljakom in Slovencem kako milost, bodo to storili le zato, ker se čutijo še preslabe nasproti celi opoziciji, pa kakor bi se jim posrečilo podreti prvi steber slavjanstva avstrijskega, Čeha, bogme, da je tudi po Poljaki in zlasti po nas Slovencih. S čim si je hrabri česki narod zaslužil, da se prezirajo njegove svete pravice, ali ne s tem, da se je pogumno postavil na borišče za se in za nas? In kaj je storiti nam? Podati se nam je v tabor naših vrlih in dragih slavjanskih bratov in boljše je, da trpimo še nekoliko časa z njimi in zmagamo ali pademo, kakor pa da bi z nesramno sebičnostjo živeli v obilnosti na njihovo škodo in tako dolgo, dokler bi se oni ne zatrli in potem toliko gotoveje in sramotneje poginili. Kukavica in izdajalec Slovanstva bi bil vsak slovenski poslanec, ki bi šel v državni zbor, v ta zbor, ki bo šel čez Čeha na dnevni red in ki bo znabiti zopet inavguriral nad našimi ubogimi brati lansko dobo preganjanja in tlačenja.

Naše zastopnike pa, ki jih bomo v kratkem volili, prosimo, — ne prosimo, tirjajmo od njih: naj stopijo na stran Čehov, in boljše je, da nismo nič zastopani, kakor pa tako, da bi pomagali pri delu, ki misli storiti konec vsemu težanju Slavjanov po dostojnem jim uplivu pri vladanju države. Pobrati bodo Čehi vrženo jim rokavico, poberimo jo tudi mi z njimi, da nam je ne bo treba pobirati pozneje, kdar bomo sami!

Smešno in žalostno.

II.

V drugem delu dopisa od 27. aprila št. 96 na krajna šolska zastopništva se govori o občnem učiteljskem zboru, kateri bo meseca junija na Dunaju in vabi vse učitelje, da bi prišli govorov poslušat. Gledé na ta zbor je potem deželno šolsko svetovalstvo iz deželnega šolskega denarnega zavoda po posamezne okraje podelilo nekoliko stotin goldinarjev — saj jih imamo (?) — kateri bi se naj učiteljem razdelili, da

bi se bolj lahko zbora vdeležili. Od tod — ako se ne motim — je v mariborskem okraju razpisano 6 daril po 25 gl. in pri okrajnem zastopništvu so že tudi učitelji odločeni, katerim bo gosp. Seidl milostljivo denarje podelil, da zamo-rejo — dobro si zapomnite — bolj lahko iti Dunaj gledat, kakor so že nekateri učitelji sami rekli. Nimam sicer nič proti zborovanju, ako ostane v pravi meji in se napravi v namenu, da bi vsem pričujočim koristil. Če zdaj nekoliko premislim pretečene učiteljske zборе, se mora reči, da so daleč svoje meje prekoračili, posebno gledé potrebe naših slovenskih šol. Mesto, da bi se učitelji pogovarjali o svojih predmetih, to je o „pedagogičnih“, so le udrihali po veri, po cerkvi; bolj vmazano je kateri naučene „fraz“ prednašal, toliko bolj so mu nekateri ploskali, drugi pa ne vede za njimi kričali. In ako nekatere govornike berem za prihodnji zbor, sem prepričan, da se bo v ravno tisti rog trobilo. Kdo pa vas je postavil za to učitelje, da bi zoper lastno vero govorili?

Kakor sem rekel, mi bo morebiti marsikteri odgovoril: „Jaz grem pri tej priliki Dunaj gledat. Čujte vsi, kateri dačo plačujete, za vaše težko zaslužene krajcarje grejo učitelji Dunaj gledat, ker dobijo iz deželnega šolskega zavoda nekoliko goldinarjev. O strašni greh zoper vse tiste, kateri morajo dačo plačevati! Kdo pa ima ta greh? Kdo je tisti brezvestnež, kateri krvave novce tako potroša? Ne učitelji, ampak tisti, kateri v deželnem šolskem svetovalstvu vladajo nam na krivico in škodo, posebno nemškutarji, naj večji nasprotniki Slovencev. Obrnite je za boljše reči.

Zdaj pa še kratko vprašam, ali pri tem ne bo poduk zaostal, ker imajo otroci celi teden proste dneve, ker kričite da uk zaostaja, ker morajo otroci nekatere ure k procesiji, ali kakšne pol ure v cerkev iti? Doslednosti vam „liberalni“ gospodi manjka. Slovenskim učiteljem pa svetujem, ako ste narodni, ostanite doma in snidite se na slovenski zemlji, ter se pogovorite o potrebah naših slovenskih šol.

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Oskrbovanje požlahnjanih dreves.

Že je povedano, da se žlahni cepiči morajo odločiti, da se ne pomešajo. Sedaj pa, ko so drevesa cepljene, jih je zvesto zaznamovati, da se vé, katerega roda, leta, itd. da so. Tudi je prav koristno, vse to v gospodarske bukve zapisati, in če je sadno drevje kupljeno, še pristaviti, od kod, po kateri ceni, itd.

Drevesa gre pregledati, ktera so s cepičem ali popkom požlahnjena. Do kresa še prvo leto popek mladiko stori; pozneje cepljen pa še le prihodnjo spomlad zeleni: v 14 dneh se že vidi, ali se je popek prijel ali ne. Kadar se je popek prijel, se divjak dober palec nad prijetim popkom pošev odreže, da rana na nasprotno stran cepa pride. Ko je pa iz popka močna mladika pognala, se konček divjaka vrh cepa tikoma pri cepu vprek odreže in rana z voskom zamaže. — Kar se tiče vejic ali mladik, ki po divjaku rastejo, se samo prikrajšajo, dokler deblo močnejše ne zraste. To velja tudi pri peščenem sadju, če se visoko v deblo cepi. Večkrat je tudi dobro pri nizko cepljenem divjaku pustiti ktero vejico, ki iz divjaka raste, kadar cepič klaverno žene, in jo malo prikrajšati, da sok bolj v cep prihaja; mladiko popolnoma pri debelu odrezati, ne kaže; potem bi se lahko cep in divjak osuhnili. Kar iz korenin poganja, je treba potrebiti, da drevesce lepše raste, posebno pri slivah, ktere zlo plitvo rastejo.

Dobro rastečim cepičem se trakovi iz začetka odnehajo, kakor potreba nanese. Kadar so se pa cepiči dobro zarastli, in rane zacelile, se jim obveze popolnoma odvijajo.

Cepljena drevesa se morajo skrbno oplevati, okopavati, trebiti, v suhi jim prilivati, nič pa ne gnojiti; razun z dobro prstjo in cestnim blatom.

Ako uši po mladikah listje zgrbančijo, je dobro zoper to mrčes, če ga z mjlino, žajfno ali tobakovo vodo pomočiš, da pogine. Tudi kamno-olje ali petroleja v vodo nekoliko vlitega, je dobra pomoč zoper uši, kdor jih z rokami noče odpraviti.

Če bi zajel ktero drevesce oglodal, ali celo pregrizel,